
NYTT OM RUNER

Meldingsblad om runeforskning

Nr. 7

1992

ISSN. 0801-3756

A327 og A328 kommer fra en arkeologisk utgravning i Kjøpmannsgt. 20-26 i Trondheim (Folkebibliotekstomten/Norges Bank). Begge er funnet i 1200-talls lag, men funnmassene var rotet om og gjenstandene kan være noe eldre.

A327 står på en flat runepinne, avbrukket i den ene enden (N 114410). Trebiten er nå 102 mm lang, 17-19 mm bred og 5 mm tykk. Det er runer på to motsatte sider, og deres høyde tilsvarende skriveflatens bredde (17 mm). Runene på a-siden tar til om lag midt på flaten, men hele partiet foran er sterkt medtatt og mulige rester av ett runetegn kan skimtes der. Runene på b-siden begynner tett ved den rett avskårne enden; en avflising av overflaten har fjernet flere runer før bruddkanten. Innskriftene er:

a) $\ddot{\text{a}}\text{M}\text{t}:\Psi\text{I}\text{I}\text{I} \quad \ddot{\text{a}}\text{n}\text{o}\text{p}:\text{matit}$, b) $\text{P}\text{I}\text{P}:\text{K}\text{R}\text{A}\text{K}\text{t}:\text{M}\text{R}:\text{K}$ kank:

hrapn:nar:h?[--. Det er vanskelig å finne en sammenheng i teksten, men flere ord kan identifiseres med stor sannsynlighet: mátti-t 'kunne ikke', kann'k 'vet jeg', hrafn 'ravn' (akk.sg., eventuelt mannsnavnet Hrafn), nár 'lik' eller muligens náir '(opp)når'. Innskriften virker poetisk. Stavemåten hr- er et islandsk språkmerke.

A328 står på en relativt flat trepinne, noe tilspisset i den ene enden (N 114423). Gjenstanden måler 177x31x8-10 mm. Det er runer og et enkelt, rettvinklet strekmønster skåret på den ene siden og en 4-bladet blomst på den andre. Innskriften begynner ca. 55 mm fra den rett avskårne enden og fyller partiet mot enden. Runenes høyde er lik trestykkets bredde (27-30 mm). Det står: $\text{P}\text{I}\text{R}\text{I}\text{R}\text{K}\text{I}$ kistrhio. Dette kunne kanskje tolkes (med metatese) som Kristr hjó 'Kristus hogg', men hva dette skulle innebære, er uvisst. Jan Ragnar Hagland foreslår som alternativ til Kristr personnavnet Gestr, eller muligens Gerstr(?).

RETTELSE: Omtalen av A303 fra Folkebibliotekstomten i Trondheim i Nytt om runer 4 (1989) bygde på den lokale registreringen. Det viser seg at de nesten uleselige runene ble lest opp ned og baklengs. Det står: $\overline{\text{P}}\text{I}\text{P}\text{P}\text{I}$?upap?. Runerestene lar seg neppe tolke.

A329 ble funnet i Nidaros domkirke i Trondheim av Jan Ragnar Hagland da han kontrollerte de kjente runeinnskriftene som er risset inn i bygningen. Runene står i vestveggen, sør for hovedinngangen; de står på samme bygningsstein som N487 Nidaros domkirke XIX, 5 cm opp og til venstre for denne. Innskriften er 96 mm lang og runene 28-32 mm høye. Det står: $\text{B}\text{I}\text{R}\text{I}\text{R}$ birdor (eventuelt berdor), dvs. Bergþórr. Dette mannsnavnet var vanlig i middelalderen; stavemåter med 'd' er først belagt på 1300-tallet.